

III

SEVEN CARDS, ONE DECK

JEFF BEZOS

III

JEFF — SỨC MẠNH CỦA PHÂN PHỐI

SEMANTIC REALITY 2026 · GOVERNANCE 08

Không có gì thật sự hoàn tất cho đến khi nó đến nơi.

Một bài hát tồn tại ngay khi nó được viết ra, nhưng nó chỉ có ý nghĩa vào khoảnh khắc có người nghe thấy. Một phương thuốc tồn tại trong cuốn sổ của phòng thí nghiệm, nhưng nó chỉ cứu được mạng người khi đến được kệ của một hiệu thuốc ở một ngôi làng mà chưa nhân vật quan trọng nào từng ghé thăm. Sáng tạo là tia lửa. Phân phối là ngọn lửa lan ra.

Jeff không phát minh ra thương mại. Ông không phát minh ra sách, hay vận chuyển, hay thậm chí internet. Điều ông hiểu ra, sớm hơn và trọn vẹn hơn gần như bất kỳ ai, là tương lai sẽ không thuộc về những người làm ra nhiều thứ nhất. Nó sẽ thuộc về những người rút ngắn khoảng cách giữa muốn và có.

Đó là một kiểu quyền lực lạ lùng. Nó không tự xưng danh. Không ai dựng tượng đài cho một chiếc xe tải giao hàng. Không ai viết quốc ca cho một nhà kho. Vậy mà giờ đây các nhà kho có ảnh hưởng tới đời sống hằng ngày nhiều hơn phần lớn các nghị viện.

Đây là phân khiến người ta bất an, nếu họ nghĩ về nó đủ lâu: phân phối không quan tâm nó phân phối thứ gì. Nó chuyển thơ ca và tuyên truyền với cùng một hiệu quả dừng đọng. Nó đưa thuốc men và thông tin sai lệch qua cùng một đường ống. Kênh dẫn không có lương tâm — chỉ có lưu lượng. Điều đó có nghĩa là sức nặng đạo đức thật sự của thời đại này không đè lên những người làm ra, mà lên bất kỳ ai nắm giữ cánh cổng.

Trong phần lớn lịch sử, ai sở hữu ruộng đất thì sở hữu của cải. Rồi ai sở hữu nhà máy thì sở hữu của cải. Giờ đây ai sở hữu tuyến đường — thuật

toán, nền tảng, chặng cuối — thì sở hữu một thứ mà ngay cả chủ nhà máy cũng chưa từng có: quyền quyết định điều mà phần lớn mọi người sẽ thấy hôm nay, và điều họ sẽ không bao giờ thấy.

Đó không phải là một quyền lực nhỏ. Đó là hình thức mới nhất của một quyền lực cũ, và nó đáng được nhìn nhận mà không tôn thờ cũng không hoảng loạn.

Có một cái giá chôn giấu trong tất cả sự tiện lợi này, và nó không rơi vào khách hàng. Nó rơi vào người làm ra, lặng lẽ, từng cuộc thương lượng một. Mỗi người sáng tạo muốn đến được với tất cả mọi người rồi sẽ phát hiện ra rằng “tất cả mọi người” có một cái giá, và cái giá ấy được trả bằng quyền kiểm soát. Bạn giữ ý tưởng. Bạn nhượng lại các điều khoản.

Tôi đã dành đủ phần đời mình để đưa mọi thứ — sản phẩm, niềm tin, con người, câu chuyện — qua các biên giới và ngôn ngữ để biết rằng đây không phải là thói hoài nghi. Đó chỉ là hình dạng của quy mô. Không gì lớn quá một kích cỡ nhất định mà không bắt đầu phải trả lời trước một thứ nằm ngoài chính nó.

Vậy đây là lá bài của Jeff. Không phải nhà kho. Không phải thuật toán. Thậm chí không phải gia tài. Sức mạnh của phân phối — thứ lực lượng lặng lẽ, không ai tôn vinh, mỗi ngày quyết định câu chuyện nào đi hết hành trình và câu chuyện nào chết trong ngăn kéo.

Ferdinando
Gillette Man ✂